

HEISMONTØREN

Nr. 1 - 1992

HEISMONTØREN

Nr. 1

FEBRUAR 1992

ÅRGANG 24

Medlemsblad og talerør
for Heismontørens Fagforening
Utkommer 6 ganger årlig

Redaktør: VIDAR NORDBØ

Tel: (02) 38 02 43 privat

Redaksjonell adresse:

"Heismontøren"

Heismontørens Fagforening

Storgt. 38, 0182 Oslo 1

Tel: (02) 20 82 82

Tel: (02) 42 21 10

Fax: (02) 36 13 55

Sats, lay-out, foto: **HMF**

© **HMF 1992**

Trykk: Falch Hurtigtrykk

Opplag: 800

Redaksjonen avsluttet:

12. februar 1992

Neste nummer: primo april,
flytende deadline.

Innhold:

Nestleder'n	2
Nytt fra styret	3
Arbeidsledighetskonferanse	4
Fritt fram for kontraktører	4
Brannkorpset	5
Opprydding i byggebransjen	5
Kaste penger ut av vinduet	6
NHK	8
HK-Service	8
New York	8
Fra Pickerings til NorHeis	9
Jobbhenting	10
Europeisk konsernfaglig samarbeid på Kone	12
Politisk streik ved Stahl Heiser	15
Studiereise til Brüssel	16
Dødsulykke i Oslo	19
Nesten-ulykke i Oslo	19
Sikkerhetskonferanse for heis ?	19
Nødbetjeningsspak	20
Minileder'n	20
RSH	21
Diktspalte	22
Læringside	23
20 spørsmål	23

Forsidebildet viser en av Schindlers
flotte heiser; kalt "dråpen". Heisen
skal visstnok befinne seg i et bygg
på på Zweierplatz, Zürich, Sveits.

Nestleder'n

Nå har vi forhåpentligvis alle gjort opp fjoråret på ære og samvittighet. Nå gjenstår det å se om vi har noe til gode eller om vi er skyldige til høsten. Høsten er tida da likningsprotokollene legges fram, og tida da heismontører rundt om blir trukket fram i aviser i oversiktene over de som tjener mest i kommunen.

Lønna til heismontørene er ofte gjenstand for forundring og harme i avisinnlegg. Det hadde vært morsomt om det for en gangs skyld kunne vært fokusert på den kompetansen vi har på heis og at det er vi som er best skikket til å ivareta publikums sikkerhet. Dessverre er slike momenter uinteressante når debatten om hvem som skal utføre heisarbeidet starter.

I disse dager foreligger det en rapport fra et offentlig nedsatt utvalg, EKO-utvalget, som foreslår endringer i forskriftene for hvem som kan arbeide med heis. Denne rapporten er foreløpig ikke offentliggjort, men hovedlinjene er delvis kjent. I korte trekk går det ut på at hvem som helst kan utføre mekanisk arbeid på heis og at elektriker gr. L kan utføre det elektriske arbeidet. Definisjonene på heismontør og -installatør går ut av kgl.res. slik vi kjenner den i dag.

Har noen hørt dette før? Ja, dessverre er det ikke ulikt den omstridte Clemet-rapporten som ble "borte" med regjeringsskifte i 1990. Sjøl om innholdet virker likt er det en viss forskjell i motivene for å forandre forskriftene i dag enn da Clemet satt som statsråd. Den gang var foranledningen et rotterace fra NHO-finansierte "Dagens Næringsliv" i etterkant av Otis-konflikten. Sjølvsagt var det lagt vekt på "fri konkurranse" i argumentasjonen, men rapporten var for dårlig gjennomarbeidet til å skjule dens viktigste motiv: å ta heismontørene.

Endringene i dagens forslag er mer gjennomarbeidet og foretatt av representanter som bør ha peiling på hva de gjør. Mandatet til arbeidsgruppa er gitt av kommunaldepartementet og det er ingen grunn til å tvile på at de

har EØS/EF i bakhue når de vil ha endringer i dagens regelverk. Endringene harmonerer godt med tanke på fri flyt av varer og tjenester. Norge er de eneste som har kvalifikasjonskrav til heismontør og -installatør i et offentlig regelverk og dette er til hinder for at utenlandske firmaer som jobber med heis, kan utføre dette arbeidet i Norge.

Med dagens ideologiske høyrevind, som lar markedskreftene bestemme hva som er til gagn for samfunnet, er det ikke uventa at kgl. res. blir sett på som en hemsko. Nå er det engang slik at dette fantastiske markedet utelukkende tar økonomiske hensyn med gevinst til de få, og i liten eller ingen grad tar hensyn til hva som er fornuftig for samfunnet.

Som sager rapporten ikke endelig, og det er klart det er mulig å øve påvirkning på endel instanser for å avverge de verste utslagene. Men det er ikke usannsynlig at vi får forandringer som får konsekvenser for faget vårt og arbeidsdagen vår. Derfor får vi håpe at vi blir like flinke denne gangen som under Clemet-aksjonen, til å få fram budskapet vårt i presse, kringkasting og til kamerater i de øvrige fagforeningene.

Dette blir neppe et hvileår hva foreningsarbeid angår.

Nytt fra styret

BEVILGNINGER

Nicaraguakomiteen	1000 kr.
Kreftforeningen	500 kr.
SOS Rasisme	250 kr.

EKO UTVALGET

I møte den 10.12.91 ble vi informert av forbundet om hvor langt EKO utvalget hadde kommet. De har nå levert sin innstilling til nye forskrifter. NEKF mener selv at de har fått gjennomslag for de fleste kravene som ble stilt, blant annet at kravet til ansettelse nå er blitt ivaretatt, både for montøren og installatøren. De mener også at kravene til utdanning og kunnskap for elektromontørene er ivaretatt. Når det gjelder heis, er det ennå en del ubesvarte spørsmål, men forbundet jobber med å få ivaretatt det som faller ut i FFU i andre forskrifter. I slutten av måneden vet vi med sikkerhet hva innholdet er. Dette vil så bli sendt ut på høring, sannsynligvis i begynnelsen av februar.

ÅRSMØTET

---

i HMF finner sted 16. mars 1992, se vedlagte foreløpige innkalling. Endelig innkalling vil bli tilsendt i konvolutt.

Landsrådsmøte vil bli avholdt den 14.,15. og 16. mars. *Årsmøte vil bli avholdt 16 mars klokken 15:30 i Bankettsalen i Folkets Hus* (all møtevirksomhet vil bli i Folkets Hus).

Saker eller forslag som ønskes tatt opp, må sendes til oss så snart som mulig. **Siste frist for innlevering av forslag, som må behandles ute i avdelingene, må være oss i hende senest 17 februar.**

TARIFFOPPGJØRET 1992

Landsstyret i NEKF har vedtatt å anbefale at vårens oppgjør blir gjennomført som et samordnet oppgjør, men med mulighet til en forbundsvis runde, hvor en kan justere selve avtalen.

Hovedkravet til NEKF er utdanning og kompetanseheving. NEKF krever også økt kjøpekraft for de gruppene forbundet organiserer. LO's representantskap behandler oppgjøret den 11.februar.

ARBEIDSSITUASJONEN

Sanne Heis

I forrige nummer av Heismontøren ble det opplyst om en oppsagt heismontør, med virkning fra årsskiftet. Bedriftens begrunnelse var dårlig økonomi og driftsinnskrenkninger. Vedkommende montør, som har nest lengst ansiennitet i Oslo har tatt ut stevning mot bedriften (ved LOs juridiske kontor). I tillegg til den oppsagte i Oslo, har bedriften nå gått til permittering av en av lærlingene.

Melbye Heisservice

Melbye Heisservice har gått til oppsigelse av en permittert montør i Oslo etter 20 ukers permittering, begrunnet i driftsinnskrenkelser og manglende arbeidsoppdrag. Forhandlingsmøte er avholdt og saken er oversendt forbundet.

Thyssen

Bedriften har i dag 11 permitterte. Men dette ser ut til å gå mot null i uke 18, kanskje før. Fra da av og fremover er det full sysselsetting igjen.

Ameco

Pr. i dag er det 15 som går på rullerende permitteringer i Oslo. Det er varslet 3 til i Oslo, pluss en i Tromsø og en i Kristiansand, muligens også Narvik og Hønefoss senere. Arbeidsmengden øker noe fra uke 18 til uke 30 i Oslo og Fredrikstad. Utsiktene for arbeidsmengden videre utover høsten er usikker.

De bedriftene, vi ikke har nevnt, ser ut til å ha nok å gjøre fremover. Det er faktisk en viss optimisme å spore, hos enkelte arbeidsgivere.

Lars B Larson

Arbeidsledighetskonferanse i Bergen

Gruppen i HMF Bergen har i den siste tid vært med på å planlegge en konferanse om arbeidsledighet. Denne konferansen er kommet i stand fordi det virker som samfunnet har godtatt arbeidsledighet. Men det skulle være en menneskerett å ha arbeid.

Alle foreningene som er med på forberedelsene er fag der arbeidsledighet er vanlig. Vi håper at dette kan sette arbeidsledighet på programmet til de politiske partier igjen, og at det kan bidra til litt mer optimisme igjen i samfunnet. Vi stiller også noen spørsmål om hvordan fagbevegelsen skal opptre.

En arbeidsledighet på 179.000 er det største problemet som fagbevegelsen har i dagens Norge, sier arrangørene av den kommende konferansen i Bergen, elektrikerne, heismontørene, tømmerne og Kjemisk Arbeiderforening.

Konferansen vil finne sted fredag 13. og lørdag 14. mars i Folkets Hus i Bergen.

Målet med konferansen er å:

- Sette søkelys på ledighet
- Utvikle en strategi i kampen mot den ledigheten vi har
- Samle fagbevegelsen til sin viktigste kamp
- Søke svar på hvordan fagbevegelsen skal opptre

Drøfte de viktigste kravene

Arrangørene forteller videre : *"Hordaland er det fylket som har den høyeste arbeidsledigheten. Samtidig opplever vi at den høye ledigheten er blitt "akseptert". Ledighet er blitt et "ikke-tema".*

Vi stiller spørsmål om denne ledigheten er nødvendig, eller om det finnes måter å bekjempe den på.

En rekke fagforeninger har gått sammen om å lage en konferanse som skal sette søkelyset på ledigheten.

Vi inviterer fagforeninger, arbeidsløse, politikere, forskere og andre interesserte til å delta på konferansen."

Teknisk arrangør er Bergen AOF.
Deltakeravgift:

For arbeidsløse: kr. 0,-
Andre: kr. 150,-

Opplysninger:

Elektromontørenes Fagforening
Kalfarvei 71
5018 Bergen
Tel.: (05) 31 23 70

Påmelding: Bergen AOF,

Torggt.1C,
Tel.: (05) 90 08

30

PROGRAM

Fredag 13. Mars

Oppstart kl. 12:00

Åpning av konferansen
v/NEKF

Hva skaper ledighet

Innledning v/ Torstein Dahle,

siviløkonom
og Ove Toska,
NEKF Bergen

Virkningene av langtidsledighet

Innledning v/ Kjell Underlid,
psykolog
og Arbeidskontoret

Lørdag 14. Mars

Oppstart kl. 10:00

Utviklingen fremover

Innledning v/ repr. fra SSB
og Per Kleppe,

sysselsettingsutvalget
og Kjellbjørg Lunde,
stortingsrep. (SV)

Strategi i kampen mot ledighet

Innledning v/ Avd. 1. NEKF
og Grethe Knutsen,
stortingsrep. (Ap)
og Kjell Sørensen,
Bergen Samorg.
og Ellen Stensrud,
LO

Fritt fram for kontraktøren?

- En nyavsaagt dom i Stavanger byrett åpner for kontraktørvirksomhet i stor skala.

Åtte tømmerne fikk sparken fordi Block Watne heller ville leie inn arbeidskraft.

Tømmerne saksøkte bolighusgiganten på Sandnes for usaklig oppsigelse etter Arbeidsmiljølovens bestemmelser gjennom Felleforbundet, som organiserer tømmerne. Men Stavanger byrett har nå frifunnet arbeidsgiveren. Byrettens flertall legger til grunn at firmaet vil spare penger på å bruke kontraktører fremfor fast ansatte, og at bedriften kan gå til et slikt skritt for

å redde de gjenværende arbeidsplassene etter flere år med underskudd.

LO-advokat Kai Aagård sier til "Heismontøren" at saken vil bli påanket videre til lagmannsretten.

Dessuten viser Aagård til en sak i Trondheim i oktober ifjor mot samme firma der Fellsforbundet vant, dommen ga arbeidstakerne medhold i at oppsigelsen var usaklig. Denne dommen er anket videre av NHO.

Imidlertid vil de oppsagte tømmerne i Stavanger så stå i stillingen inntil videre, da det fortsatt er nok arbeid i

firmaet. Dessuten sier dommen at saken egentlig skulle ha vært behandlet i bedriftsforsamlingen, i henhold til aksjeloven, da oppsigelsen omfatter ca. 50% av tømmerne i firmaets avdeling i Sandnes. Det blir hevdet at en eventuell behandling i bedriftsforsamlingen ville gitt samme utfall. Mot dette syn står arbeidstakernes medbestemmelsesrett gjennom representasjon i bedriftsforsamlingen. Hvorvidt denne medbestemmelsesretten er reell kan sikkert diskuteres.

Saken er viktig av prinsipielle årsaker, da det er god grunn til å tro at firmaet Block Watne går alle

---

Brannkorpset

Brannkorpset er en sammenslutning av mange forskjellige fagforeninger som organiserer arbeidere på byggeplasser.

Det hele starta i 1988. Etter lang tids forslumming av arbeidsmiljøet, med håpløse brakke og spiseforhold, kontraktørvirksomhet og brudd på overtidsreglene, var begeret fullt. De tillitsvalgte fra forskjellige fagforeninger satte seg ned sammen og begynte å samarbeide.

Det var under byggingen av Aker Brygge man begynte å ta opp miljø saker. Det ble holdt møter med ledelsen for entreprenøren. Det var håpløse brakkeforhold. Toaletter var plassert i spiserommet, nede i et bomberom uten ventilasjon. Dessuten forsøkte det nystarta brannkorpset å stoppe ulovlig overtidsarbeid. Det var særlig danske og svenske bygningsarbeidere som brøt arbeidsmiljølovens bestemmelser om overtid. Desverre gikk dette arbeidet litt i bøtta, sier Per A. Salo, fordi det var for dårlig koordinering, som førte til handlingslammelse. Dette har sin rot i at de forskjellige fagforeningene har forskjellige tradisjoner på

fagforeningsarbeid og ulikt syn på aksjoner og demonstrasjoner. For HMF har det mest utbytterike samarbeidet vært med Stein & Jord, tømrerne og elektrikerne. De fleste som har vært med er "litt radikale".

Men under bygginga av Plaza Hotell var brannkorpset i full aktivitet igjen. Det lyktes å dokumentere vanvittig overtidsarbeid ved montasjearbeid på glassfasadene. Dette ble tatt opp med O.K. Karlsen, og saken ble også omtalt i bladet "Arbeidsmiljø". Det ble en hel masse rabalder på byggeplassen, og de som hadde vært aktive i brannkorpset ble "passet på". Men desverre ble dette sterke initiativet ødelagt av Fellesforbundet som kom ned på byggeplassen og "snakket til rette" sine tillitsvalgte.

Et av de større høydepunktene i brannkorpsets arbeid var den store bygningsarbeider-demonstrasjonen i Oslo i mars 1990, under Otis-streiken. Det deltok tusenvis av bygningsarbeidere. Det var først apeller til myndighetene på Jernbanetorget, deretter gikk demonstrasjonstoget opp Karl Johan og forbi Stortinget. Etterpå var det

debattmøte på Rockefeller med politikere på tiltalebenken. Hovedparolene handlet om å stoppe kontraktørvirksomheten og å få opp byggeaktiviteten.

Under bygginga av Byhallen ble det også arrangert kurs for de stedlige tillitsvalgte i hovedavtale og arbeidsmiljøloven samt bestemmelser om inn- og utleie av arbeidskraft. Dessuten handlet kurset om hvordan man kan organisere vernearbeidet og styrke tillitsmannsapparatet på byggeplassen.

Etter den tid har det vært en periode med mindre aktivitet i brannkorpset. Men nå er de på banen igjen overfor firmaet Eeg-Henriksen, se egen artikkel. Dette er et positivt tegn, mener Salo, vi kommer ut på plassen. - Problemet med brannkorpset har vært at det var for bleikt, men det ser nå ut til å bli en forandring på dette. Dersom man ikke kommer videre med Eeg-Henriksen i den aktuelle saken, vil det komme til å bli aksjonert i en eller annen form. Målet med brannkorpset må være at vi får til aktivitet på byggeplassen, tar vare på arbeidsmiljøet og kanskje ikke er fullt så redde for å bli "politiske", sier Salo.

Opprydding i byggebransjen

- "Brannkorpset" vil kontraktører til livs

arbeidsgiveres ærend. Dersom dommen fra Stavanger bekreftes av domstolene i lagmannsretten og eventuelt Høyesterett, vil det være mulig å bruke økonomi som argument for å bruke de samme arbeidstakerne som før, men de vil da tre ut og inn av virksomheten på kontraktørvilkår. En ordning som mange arbeidsgivere innen byggfagene sikkert vil se seg tjent med, også innen heisbransjen.

Saken har helt klare politiske overtoner, og fortjener derfor mye større oppmerksomhet enn den har fått.

"Brannkorpset" går nå til felts mot firmaet Eeg-Henriksen Bygg A/S i Oslo. Saken har konkret blitt utløst av forholdene på byggeplassen ved Alcatel/STK i Oslo. Foreløpig er det sendt et brev til ledelsen i Eeg-Henriksen. Her gjengis noe av innholdet:

"..Vi minner om at fagforeningene i byggebransjen i en årrekke har arbeidet for å rydde opp i ulovlige og uheldige kontraktsforhold.

Vi regner med at dere er kjent med de vedtak, som en rekke kommuner og andre offentlige byggherrer i disse dager fatter, når det gjelder bruk av bedrifter med egne ansatte ved anbud på offentlige oppdrag.

Vi håper at Eeg-Henriksen Bygg A/S vil gi sine bidrag til å rydde opp i slike uheldige forhold, slik at konkurransevridning og forslumming unngås.

I denne forbindelse vil vi stille noen krav til Eeg-Henriksen...:

Eeg-Henriksen Bygg A/S må definere sine arbeidsområder, - og benytte egne ansatte innenfor disse.

Ved bortsetting av arbeider, - må kun benyttes underentreprenører med egne ansatte. Dette må kontraktsfestes fra Eeg-Henriksen Bygg A/S sin side.

Vi godtar ikke kontraktørvirksomhet.

fortsettes side 8...

Kaste penger ut av vinduet !

I Heismontøren nr. 3/4 91 er det med tittel "Forbundet kaster 250.000 kroner

ut av vinduet" gitt en sensasjonspreget fremstilling av forbundets innkjøp av datautstyr til bruk ved omlegging av medlemskartotek.

Artikkelens lay-out og sensasjonspregede fremstilling kunne ikke ha vært gjort bedre av VERDENS GANG. Som ofte i VG har heller ikke dere maktet å gi en korrekt og rettferdig beskrivelse, men det var kanskje ikke meningen heller.

Saklige artikler er det ofte lite fres over.

Når jeg finner å ville svare på det dere tar opp så er det ikke for på gå i skyttergraven og innta noen forsvarsposisjon, men først og fremst for å komme med noen synspunkter som vedrører selve datasaken og på den del av artikkelen som rammet meg personlig ved beskyldningene om å være kjøpt og betalt av Cinet.

Gjennom mange år har forbundet og noen av forbundets største avdelinger hatt et godt og tillitsfullt samarbeid med Siemens, et samarbeid som bl.a. har gitt forbundet svært gode lønn-regnskap og budsjettssystemer.

Vi har ved dette samarbeidet fått skreddersydde løsninger tilpasset egne ønsker og behov, noe som har vært av avgjørende betydning i forhold til de krav som har vært stilt til forbundets administrasjon i sin alminnelighet og til undertegnede i særdeleshett for til enhver tid være regnskapsmessig og budsjettmessig ajour.

Valg av og samarbeid med firma er ikke uvesentlig, men minst like viktig er samarbeidet og tilliten som opparbeides mellom kunde og de medarbeidere som fra firmaets side settes på oppgaven.

Ved vårt mangeårige samarbeide med Siemens utviklet det seg et spesielt samarbeids- og tillitsforhold mellom forbundet og de som fra Siemens ble satt til å arbeide med våre ønsker. Det fulgte også noe annet viktig med ved dette samarbeidet, de Siemensansatte

fikk et meget godt kjennskap til forbundet og de rutiner som gjelder. Et forbunds merkantile virksomhet er i betydelig grad avvikende fra ordinær forretningsvirksomhet ikke minst hva angår rutiner og beslutningsprosesser.

Når vi så bestemte oss for å starte utvikling av et nytt system for medlemsregistrering falt det helt naturlig å henvende seg til Siemens og de medarbeiderne vi var fortrolige med.

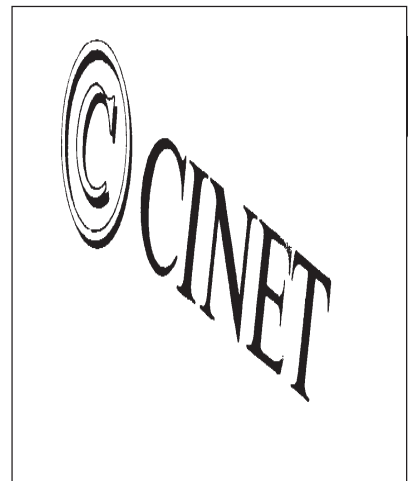
Utviklingsarbeidet begynte samtidig som det foregikk en omorganisering av Siemens forretningside med hensyn til data, en omorganisering som flyttet de nevnte medarbeideres ansettelsesforhold fra Siemens over til Cinet.

Markedsundersøkelser bekreftet at Siemens og Cinet var likeverdige i forhold til de soliditetskrav vi mente var en absolutt forutsetning for oss og med henvisning til vårt fortrolige forhold overfor de medarbeidere som flyttet sitt ansettelsesforhold til Cinet, hadde vi ingen betenkeligheter med å flytte vårt eget prosjekt tilsvarende.

Jeg skal ikke komme inn på prosjektets videre utvikling frem mot endelig avgjørelse i forbundsstyret vurdert mot de merknader og etterfølgende "anbud" innhentet av Terje Skog da dette ville bli en dialog vi antagelig aldri ville komme ut av.

Jeg vil heller få komme med noen synspunkter på hvorfor vi valgte den leverandør som kunne påta seg oppgaven, og som enhet var ansvarlig enten vi fikk etterfølgende problemer i forhold til utstyr eller programvare.

Vi var opptatt av systemsikkerhet

Vi var opptatt av brukertrygghet

Vi kunne ikke ta noen sjanser og "gamble" med en så viktig og avgjørende sak for forbundet som medlemskartoteket.

Vår vurdering fikk tilslutning fra et flertall i forbundsstyret gjennom anskaffelsesvedtak og undertegnede orientering til landsstyret i januar ble enstemmig tatt til etterretning.

Ved på nytt å understreke vårt hovedkrav om systemsikkerhet og brukertrygghet som helt avgjørende elementer i prosjektet så er det litt av et tankekors å registrere at den medlemsgruppe i sin alminnelighet og representert ved forbundsstyremedlem Terje Skog i særdeleshet som har hatt Systemsikkerhet og Brukertrygghet som fanesak overfor eget fag og fagbeskyttelse har så store motforestillinger når vi velger nettopp dette som grunnlag for et for oss viktig område "medlemskartoteket".

Med fare for å komme ned på samme saklighetsnivå som artikkelen kunne det være fristende å antyde at heismontørens kamp for sikkerhet og brukertrygghet ikke har vært et mål, men et middel. Jeg skal ikke antyde dette til det har jeg for stor forståelse og respekt for sikkerhets- og trygghetsspørsmål.

Ved denne saken som ved mange saker tidligere og sikkert også i fremtiden vil det være uenighet og motforestillinger til stede når vedtak skal fattes. Jeg håper imidlertid at uenighet og motforestillinger alltid vil være saklig begrunnet. Saklig uenighet må en leve med, det vil alltid være et element i vår virksomhet.

Hadde redaktøren og Terje Skog forholdt seg til dette hadde jeg for min egen del selvfølgelig måtte godta det, en må få lov å gi uttrykk for saklig uenighet.

Men når redaktøren (og Terje Skog) forlater saklighets-grensen og beveger seg langt inn i injurielovgivningen ved med bred penn å antyde at det her foreligger person-lig vinning, ja da må en få lov å reagere.

Selv om ingen er direkte navngitt må en forutsette at det er prosjektets saksbehandler dvs. undertegnede som tillegges uhederlige motiver. Hovedkasserer må være kjøpt og betalt av Cinet !

Antydningen er foruten å være skammelig også helt grunnløs. Fiksing og triksing har aldri vært min stil. Jeg kan med rak rygg og god samvittighet tilbakevise de antydende påstander.

Svar fra red.:

Det er et veldig langt leserbrev vi har mottatt fra Solberg Thorsen. Det er tydelig at artikkelen har vakt irritasjon. Men det er et trist faktum at innholdet i vår artikkel trolig har gått leseren hus forbi. Han har lest den som et personangrep. Vi var og er ikke ute etter å "straffe" verken Solberg Thorsen eller andre enkeltpersoner. Det er da også betryggende å få vite at Solberg Thorsen holder sin sti ren. Det var imidlertid ikke temaet for vår artikkel, og vi kan derfor ikke se noen som helst grunn til å beklage noe vi ikke har gjort.

Saken dreier seg nemlig om noe helt annet.

Vi satte spørsmålstegn, kanskje på en provoserende måte, ved forbundets innkjøpsrutiner. Dette ble poengtert gang på gang i artikkelen, også med **fete** typer. Vår påstand er at fagforeninger, i motsetning til private firma, har et særlig ansvar overfor medlemmene i måten kontingenten forvaltes.

Vi finner fortsatt, etter Solberg Thorsens leserbrev, ikke tilstrekkelig gode argumenter for at Cinet skal ha så god "overpris" for sine tjenester. Det er selvfølgelig forståelig at man får et tillitsforhold til en seriøs og dyktig stab som kjenner rutiner m.m. ved forbundets kontorer. Men hva skal denne tilliten verdsettes til? Hvorfor akkurat kr. 250.000,-, som er differansen mellom Cinets anbud og et likeverdig konkurrerende tilbud framskaffet av forbundsstyremedlemmet Terje Skog. Dette spørsmålet tar ikke Solberg Thorsen opp. Vår påstand er at Cinet tar seg for godt betalt for tilliten.

~~Solberg Thorsens påstander om vår usaklighet er~~
~~Dette ånnet sving heller helt i bølgestreket,~~ og svekker hans framstilling.
Dette burde dere holdt dere for gode til å skrive.

Jeg hadde ikke forventet denne form for argumentasjon. Saklig uenighet OK, men uhederlighetsbeskyldning - et lavmål.

Skal ikke dramatisere dette, men gi uttrykk for at jeg til enhver tid forholder meg til forbundets vedtekter, gjeldende vedtak og god organisasjonsskikk. Jeg har som utgangspunkt at saksbehandling, innstillinger og hva annet jeg måtte foreta meg i forbundets tjeneste skal være til forbundets og det enkelte medlems beste.

Håper at disse enkle leveregler også er i samsvar med

Norsk Heiskontrolls sentralkontor har som annonsert i forrige nummer av "Heismontøren" flyttet til nye lokaler, og er nå vel etablert. Årsregnskapet er nesten ferdig, og foreløpige tall viser et overskudd på nær en halv million kroner for 1991. Dermed er egenkapitalen kommet opp i ca. 4 millioner kroner, noe som daglig leder R. Østbye mener er nødvendig for å sikre driften av stiftelsen. Egenkapitalen er på ca. 30 % av omsetningen, som i 1991 ble på nesten 12 millioner.

Det har det siste året blitt innført enkelte reduksjoner i prisene hos NHK, bl.a. for kontroll av flere anlegg på samme sted, for å nevne noe. Ellers påpeker Østbye at prisene har vært på samme nivå siden oppstarten i 1987.

NHK har også behov for å øke kapasiteten på kontorsiden i Oslo, men inntil videre skal NHK benytte seg av noe assistanse fra Robin Johannessen

...fortsatt fra side 5:

Vi ber om at ansettelsesforholdene rundt bedriften Modulvegger A/S blir ryddet opp i. Denne bedriften har tilsynelatende ingen ansatte på montasjesiden. Arbeid for trygd vil ikke bli akseptert. Ettersom slike forhold er oppdaget blant "underentreprenører" på byggeplassen Alcatel/STK, ber vi om at Eeg-Henriksen Bygg A/S ordner opp med dette.

Vi ber om at det avholdes et møte mellom bedriftens ledelse og de underteignede fagforeninger, innen to uker, for å drøfte de nevnte forhold...

Brevet er undertegnet de fagforeninger som er med i "brannkorpset"; blikkenslagerne og taktekerne, elektromonørene, heismontørene, malersvennene og tapetsererne, murarbeiderne, murerens union, arbeidsmannsforeningen, stein&jord, rørleggerne, tømmer og snekkernes fagforening.

som er ansatt i NBR.

Internkontroll og ISO-standarder

Framtidig gjennomføring av **kvalitetssikring** med tilhørende sertifikat, eks. etter ISO 9001, som et bevis for en bedrifts kvalitet, vil også bli aktuelt for heisfirmaer. Hensikten med sertifiseringen er at det enkelte firma skal gjøres mer kvalitetsbevisst. Under bestemte forutsetninger er EFs forslag at heisfirmaene selv skal kunne utføre **egen** sikkerhetskontroll på nyanlegg.

Dagens regler etter BF 87 kap. 18:423 forutsetter at NHK eller kommunal heiskontroll **alltid** utfører sikkerhetskontroll før brukstillatelse gis fra kommunen.

Kvalitetskontrollen skal sikre en tilfredsstillende (intern) produksjon, men mange stiller spørsmålstegn særlig ved den eksterne delen, som i heisfaget normalt omfatter montasje og bygningsmessige aktiviteter. Det endelige produkt for en heiseier er derfor avhengig av **alle** ovennevnte faktorer.

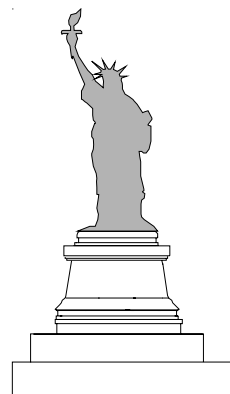
Østbye ser derfor, selv med kvalitetskontroll i noen firmaer (for dyrt for småfirmaer?), fortsatt et klart behov for en faglig sterk heiskontroll utfra kjennskapet til bransjen. Det er ikke nok **vilje** til å følge regelverket, og dessuten mener jeg at samfunnet er tjent med en obligatorisk sikkerhetskontroll – tenk på det som en slags forsikring – sier Østbye.

HK- Service

Heisbedriften HK Service i Bergen har det siste året vært gjennom en turbulent tid. Forholdet er imidlertid nå stabilisert. Årsregnskapet for 1991 gikk med overskudd. Med sitt kundegrunnlag burde bedriften ha gode muligheter til fortsatt drift.

Jan Thorvaldsen er ansatt som ny daglig leder. Arbeidsmengden er tilfredsstillende.

**New
York**

Heismontøren har såvidt begynt å kikke på heisbransjen i USA/Canada. Det er ikke mange land som er mindre enn Norge bransjemessig sett. Vi behøver ikke å sammenligne oss med land engang. Tar vi oss en snartur over dammen og lander i New York er forholda store.

Nå liker vi å forflytte oss litt fortere enn med fly, og tar en telefon til fagforeningskontoret deres i New York. Når du har slått det siste sifferet i telefonnummeret forflytter du deg ikke bare tusenvis av kilometer på et sekund, men mentalt forlater vi vår utpost her oppe i hjørnet av Europa. Og foreningskontoret i New York klart og tydelig inn i øret. - Yes sir, what can I do for You ? Vi fikk svar på alt vi spurte om, men heller ikke noe mere. Det er vel kanskje ikke så merkelig, når du får en telefon fra et land som du knapt aner eksisterer, og noen plutselig begynner å pumpe deg for opplysninger.

Men noe fikk vi da ut av mannen. Byen har ca. 50.000 heiser. Foreninga deres organiserer 2.600 heismontører. Antall uorganiserte var han ikke sikker på, men de utgjorde ikke mange. Antall heisfirma var derimot formidabelt, ca. 200 stykker, med Otis som det største. Ikke overraskende, da Otis er et amerikansk selskap. På spørsmål om hva som er hovedproblemet for foreninga og medlemmene, står arbeidsløsheten som nummer 1 på dagsordenen. Pr. idag har de 400 mann som er permitterte. Han regna ikke med noen oppgang for bransjen før tidligst om 4 - 5 år. Det var omtrent så mye vi fikk ut av kroppen. Spørsmålet om de har mange arbeidsulykker forbindt med arbeid i skyskraper blei ikke helt fatta, men han kunne opplyse at 1991 hadde vært et godt år, fattig på arbeidsulykker, og bra er jo det. Thank you very much for your time, Sir. - You are welcome. Goodbye.

JL

Fra Pickerings til NorHeis

- eller historien om den lange veien fra tvil til tro

Pang ! “Du må komme, bedriften er lagt ned!” Slik ble klubbformannen på Pickerings vekket tidlig om morgenen den 2. januar 1990, en dag han hadde tenkt å avspasere...

I mellomtiden hadde de frammøtte fått beskjeden opplest: Firmaet var slått konkurs av sine engelske eiere.

Noen små signaler hadde allerede kommet, men de var som skriften på veggen: Det var ikke mulig å forstå dem fullt ut.

Det var som små bagateller; bensinkortene virket ikke, firmabilene skulle ikke på service, bedriften ble “slanket” på kontorsida, det var mas om at anleggene måtte ferdigstilles. Dette siste ble gjort for å unngå at Pickerings ble sittende med bankgarantiansvar overfor kunder. At den nye økonomidirektøren “bodde” på kontoret, ble ledd av. At han i virkeligheten jobba på spreng for å sikre verdiene til konsernet før nedleggelsen var det ingen av de ansatte som forsto. Tvert imot ble de ansatte ført bak lyset, ved at engelskmennene overtok - og innførte en ny giv - gjennomgangsmelodien var at nå måtte alle “ta i et tak” sånn at bedriften kunne tjene penger, selge mer og sikre videre drift. At engelskmennene stilte opp og innførte gode rutiner og så å si “ryddet opp” i butikken, gjorde at mange montører følte seg i trygge hender. Det var en positiv holdning i klubben til denne ledelsen.

Men ikke lang tid gikk før de ansatte på juleavslutninga fikk beskjed om at det i romjula ville bli holdt et styremøte i England for å avklare bedriftens videre planer

Dagfinn Damm, klubbformann på NorHeis i Norge. Mange begynte da å ane uråd, og det var flere som sov dårlig i jula. Med god grunn, skulle det vise seg. Hva nå ?

De fleste montørene “ville på jobb igjen” fortrest mulig. Arbeidet var jo der...Men mange fikk en skikkelig sjokkopplevelse. Å stå der uten arbeid fra den ene dagen til den andre uten å vite noe på forhånd er en enorm psykisk påkjenning. Men allerede den første dagen var det klart at det fantes folk som var villig til å ta på seg ansvaret med å starte opp på nytt, med basis i Pickerings “gamle” kundegrunnlag. Allikevel var det klart at organisasjonen var svulstig - det var ikke nok jobb til alle. Derfor var det endel folk, 4-5 stykker, som gikk over til andre firma. Dette skjedde jo på en tid da det enda var brukbart med arbeid i bransjen i Osloområdet. Men det var allikevel en forferdelig tid for mange; med angsten for å bli “skvisa ut”, og bli stående aleine.

Kundene ble kontaktet. Nyheten om konkurs ble vendt til en god nyhet for kundene: Når vi endelig kvitt engelskmennene, nå vil NorHeis kunne gi bedre service...

Etter en del diskusjoner om forskjellige eierformer endte det med at et aksjeselskap ble stablet på beina. Det ble innledet en rekke forhandlinger med bostyret. Men det var fortsatt ikke midler til å betale lønninger. I perioden fram til utbetalingene fra det offentlige var det mange som slet hardt med privatøkonomien. Det hjalp at HMF bidro med et rentefritt lån, men det kom i siste liten, en hel måned etter konkursen.

Nå, etter 2 års drift, kan NorHeis sies å ha kommet over etableringsfasen. Med et svært dyktig salgsapparat og en organisasjon som mestrer heisfaget kan man si at firmaet har bevist at det har livets rett, og bør kunne klare seg gjennom den vanskelige perioden vi er midt inne i, selv om det sikkert enda gjenstår oppgaver å løse for å gi bedriften et trygt økonomisk fundament.

Med disse erfaringene friskt i minne kan de viktigste lærdommer samles i to gode råd: Sørg for å bygge opp en liten reserve på din egen konto, særlig dersom ditt firma er i en konkurstrua situasjon. Kan du klare å spare opp en månedslønn, vil du kunne unngå de verste overraskelser når regningene dine forfaller.

Det andre rådet er å følge godt med i hva firmaet foretar seg - aller helst skulle alle firma ha et like offensivt salgsapparat som NorHeis. Det å være våken for hva din bedrift gjør, og bidra til at den er i stand til å lykkes i salg, er den beste forsikring mot konkurs og nedleggelse. Ditt bidrag til salg gjør du aller best med det du kan; å gjøre en fagmessig god jobb og snakke med kunden om heisens

Jobbhenting

Jobbhenting gir resultater !

Hva har skjedd ?

34 fler sysselsatte på service etter kun 5 måneders aktiv jobb-hentingsinnsats !

45% økning i fakturerte timer på service-avdelingene for de 4 firma som har vært mest aktive i jobbhenting !

Jobbhentingsarbeidet har vært veldig fruktbart på Thyssen.

Kone økte omsetningen i kroneverdi i Oslo med over 30% på regningsarbeid fra 1990 til 1991. Økningen har vært særlig stor etter sommeren 1991 da det for alvor ble fart i jobb-hentinga.

Bransjen får på sikt et mer seriøst preg ved at kvaliteten på servicen overfor kunden blir bedret.

Ett resultat av seriøs service er at når man senere kommer med tilbud om større ombygningsjobber blir man tatt på alvor.

Et av de største heisfirmaene har like mange timeverk på kontraktsservice som på regningsarbeid på service. "Arbeidsverdien" av servicekontraktene er stor og viktig for oss.

Vi er kjent med at det er en viss holdningsendring i forhold til markedsmulighetene hos enkelte heisfirmaer og at dette antageligvis vil avstedkomme et offensivt salgsframstøt i den nærmeste fremtid, spesielt rettet mot service og moderniseringsområdet. Det er et positivt tegn.

Enkelte kunder har i det siste sagt at de ikke ønsker å bytte til et billigere heisfirma, fordi servicen har blitt svært bra. Ett borettslag i Oslo sier at det ikke er noe firma (i andre bransjer) som er i nærheten av å yte den

service og tilbakemelding som det heisfirma som utfører service hos dem gir.

Arbeidsminister i HMF, Bjørn M. Eggen, vil gi honnør til de lokale jobbhentingsansvarlige på de fire største firmaer i Oslo, som har vært særlig aktive. - Det har blitt gjort masse konkret arbeid på hver enkelt bedrift. Min oppgave har vært å støtte og koordinere dette konkrete arbeidet gjennom å formidle tanker og ideer, sier Bjørn, og fortsetter: - Det er åpenbart at vi hadde hatt langt flere permitterte i bransjen hvis ikke dette arbeidet hadde blitt gjort.

- Betyr dette at alt er vel og bra, Bjørn ?

- Det er stor forskjell mellom firmaene i graden av oppfølging og vilje til å forsøke å satse på disse tingene. Mens enkelte firmaer endrer/lager nye rutiner, gjør andre svært lite for å støtte opp under jobbhentinga. Men et positivt trekk er at stadig flere ansatte funksjonærer skjønner betydninga av dette her. Desverre er det fortsatt svært vanskelig å få bedriftsledelsene til å ta del i et konstruktivt samarbeid.

Jobbhentingsarbeidet i HMF

- Og hva har din jobb bestått i, rent konkret ?

- Jeg og andre har holdt innledninger på foreningsmøter i alle avdelinger av HMF i løpet av høsten om mulighetene for jobbhenting. Innledningene bygde på det heftet som ble sendt ut. Jobbhentingsprosjektet konsentrerer seg nå i hovedsak om de geografiske områder som har størst problemer med sysselsettingen. Det har hittil vært Oslo, men i uke 6 reiste jeg til Stavanger og Bergen, som også tildels er blitt problemområder. Så fins det i tillegg en del bedriftsvise problemavdelinger.

- Og framover ?

- Neste skritt vil være å slutføre gjennomføringen av kurs i jobbhenting først lokalt på alle Osloklubber, deretter videre utover hele landet. Der kommer jeg blant annet til å gå inn på det jeg vil kalle:

Fallgruver

Et problem i jobbhentinga er at enkelte montører "overspiller".

Det vi ønsker er at det skal drives service på en seriøs måte i bransjen. Vi må ikke gå rundt og "innbille oss" at vi er selgere i ordets rette forstand.

Der det er naturlig for oss å ta kontakt

med kunden gjør vi det, men det er ikke vi som skal selge ombygningsjobber. Vi skal påpeke overfor/ forklare kunden at det er nødvendig, på et heisfaglig grunnlag. Dermed vil vi fungere som "døråpnere" for de respektive salgsavdelingene.

En annen konkret utfordring er å få montørene til å skille mellom størrelsen på jobbene som "hentes", sier Bjørn og fortsetter:

- Det er viktig å kunne se helheten - og skille mellom regningsarbeid, mindre reparasjoner/utskiftninger og der det er nødvendig å si ifra at heisen må moderniseres. Vi må huske på at moderniseringsjobber medfører en betydelig kostnad for heiseier. Av den grunn blir dette et mer komplisert salgsarbeid enn f.eks. å selge "sjokolade".

- Videre må man huske på at man ikke må "ta seg til rette" sjøl. Igangsettelse av arbeid på kundens regning må alltid være avklart og godkjent av kunden på forhånd.

- Ettersom folk blir stadig flinkere til å påpeke feil og mangler, blir salgsavdelingene overbelasta. Dette løses effektivt og best ved at montørene (i mye større grad enn før) forsøker å få kunden til å bestille direkte der det er mulig. Thyssen har forsøkt å løse dette problemet ved å engasjere en av montørene til å følge opp "statusrapportene". Dette fungerer visstnok godt.

Viktige satsningsområder

Å skape et konstruktivt samarbeid om jobbheiting på hver bedrift og i bransjen. En sak her er å oppmuntre til konstruktivt samspill mellom salgsavdelingene og montørene ute. En annen sak er å få HLF på banen og markedsføre heisbransjen. Bransjen konkurrerer ikke bare firmaene imellom, men også mot andre bransjer. Eksempelvis er halvparten av alle investeringer i etablerte borettslag knyttet til vindus- og fasadearbeider.

Å få løst opp i problemet med ulikt kontraktsinnhold: Vi må sette en endre grense for hva en servicekontrakt skal inneholde som minimum for at det i det hele tatt kan anses som en "seriøs" kontrakt.

Å få kartlagt anlegg som har behov for modernisering.

Få slutt på den delen av konkurransen som går på å selge "minst mulig" på en ombygningsjobb.

Få alle firmaene på banen når det gjelder jobbheiting i det hele tatt. Jeg har fått meldinger om

Brevet til arbeidsgiverne:

Vedrørende utredning om formalisert samarbeid mellom HLF og HMF

Heisbransjen står i dag overfor store utfordringer, som det vil kreve stor innsats og ikke minst nytenkning for å møte.

Konjunkturedgangen innen bygg og anleggsbransjen har resultert i at både kjente og ukjente problemer, som vi har lev med under åttiårenes byggeboom, har blitt utkrystallisert som reelle trusler for bransjens framtid.

Dagens markedssituasjon har skapt ytterligere nye problemområder. Man bør videre forvente at den pågående teknologiske utviklingen og mulige nye rammebetingelser i forbindelse med internasjonaliseringen, vil kunne komme til å stille ytterligere krav til heisbransjen.

Med bakgrunn i denne situasjonen, mener vi det er riktig å utrede mulighetene for et formelt samarbeid mellom HLF og HMF, for å løse opp i både sentrale problemer i bransjen, og, like viktig, innen hver bedrift.

Siktemålet med et evt. slikt prosjekt, må være å stimulere bransjen og enkeltbedriftene innen bransjen til å samarbeide og drive nytenkning for å utvikle planleggingsverktøy og rutiner, samt egne handlingsplaner.

Formålet må være å oppnå bedre effektivitet, høyere kvalitet og bedre kompetanse, slik at man står bedre rustet til å løse dagens og framtidens utfordringer. Dette vil måtte resultere i bedre økonomi og sysselsetting for bransjen.

Av konkrete saker som bør vurderes som framtidige potensielle samarbeidsområder, vil vi nevne;

*Nye heiser i eksisterende boliger uten heis
Kompetanseheving innen alle områder i bransjen
Profilering og markedsføring av bransjen, for å stå bedre rustet i konkurransen mot andre fagområder
Bedriftsutvikling gjennom samarbeidsprosjekter, lokalt
Høyning av seriøsiteten på både tilbudt og utført arbeid i bransjen
Øke kunnskapen om heismassen, slik at man bedre kan utnytte denne viten til økt satsing på modernisering og service/vedlikeholds-området
Styrke Heiskontrollen*

Mulighetene til økonomiske tilskudd fra NHO/LO til evt. framtidige prosjekter må også utredes.

HMF har prioritert arbeidet med å øke verdiskapningen innen bransjen høyt, ved å igangsette egne prosjekter og avsette betydelige økonomiske beløp til dette.

Vi er av den oppfatning at både HLF, HMF, de forskjellige bedrifter og deres klubber, står overfor problemområder som best løses ved felles innsats. Vi tør minne om at NHO/LO gjennom avtaleverket har oppfordret partene i arbeidslivet til "opptrapping, styrking og utvidelse av partenes felles utviklingsarbeid" for å oppnå "verdiskaping gjennom bred medvirkning".

Derfor inviterer vi til et møte mellom representanter fra HLF og HMF for å diskutere nevnte problemstillinger.

Oslo, 2. desember 1991.

Med vennlig hilsen HMF

at det er en betydelig avskalling av kunder fra de litt mer seriøse deler av bransjen til de som tar service litt mer på alvor.

Viktigheten av at montøren når han er ute benytter anledningen til å si ifra om Byggforskriftene til heiseiere som ikke har kontrakt. Det er en illusjon å

Konsernfaglig samarbeid på Kone

- en
medbestemmelse i konsern med
virksomhet i flere EF-land.

realitet
EMF er av den oppfatning at
viktige beslutninger som angår ar-
beidstakerne fattes på et stadig
høyere nivå i bedriftsledelsen etter
hvert som stadig større deler av
næringslivet blir kjøpt opp av
utenlandske/Internasjonale
1993?
konsern. De fagorganiserte møter
stadig større vanskeligheter i å løse
sine problemer med den lokale
ledelsen i det enkelte datterselskap,
fordi den virkelige ledelsen og
makten ligger i konsernets
toppleidelse. Den økte makten i
toppleidelsen har stor sammenheng
med den radikale styrkingen av
informasjons- og
kommunikasjons-systemene innen
konsernene. I stor grad får de til-
litsvalgte ikke kjennskap til
grunnlaget for beslutninger som
fattes gjennom dette informasjons-
og kommunikasjonssystemet.

Noen av deltakerne på kongressen

*Helga 13. - 15. desember 1991
møttes 31 representanter for fag-
foreninger innen Konekonsernets
datterselskaper fra 10 europeiske
land for første gang noensinne
(Finland, Sverige, Danmark,
Norge, Storbritannia, Belgia,
Tyskland, Østerrike, Frankrike og
Italia). Fra Norge møtte
klubbformann i Kone Heis, Bjørn
Eggen, og Vidar Nordbø,
klubbstyremedlem. Møtet fant sted
i Danmark, på dansk Metals kurs-
og konferansesenter
"Metalskolen" på Jørlunde, vel
en times reise utenfor København.*

Igangsatt av EMF

Arrangementet var kommet i stand
etter et initiativ fra den europeiske
metallarbeiderføderasjonen
(EMF). Kostnadene ble dekket av
EMF, som på sin side hadde fått
bevilgninger fra EF-kommisjonen.
EMF deltok ved **ass.
generalsekretær Klaus
Büchholz.**

For å gi et inntrykk av EMF kan det
nevnes at EMF tilsammen organi-
serer 6 millioner metallarbeidere i

Europa. Det er allikevel ingen rik
organisasjon.

Målet med konferansen var å dis-
kutere mulighetene for å opprette
samarbeid mellom fagforeningene
på tvers av landegrensene, og å
utveksle informasjon.

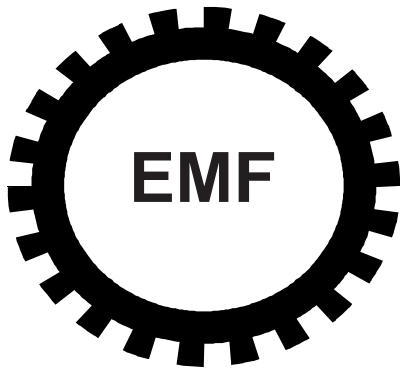
Under hele konferansen var det
simultantolkning. Konferansen var
delt i tre hoveddeler; en innledning
fra EMF om "European Works
Council"- europeisk konsernfaglig
samarbeidsutvalg, deretter
nasjonale rapporter fra de enkelte
lands delegasjoner, og tilslutt en
innledning fra **Gerhardt Wendt,
president i Konekonsernet** om
konsernets strategi og planer for
de nærmeste år.

Hvorfor europeisk samarbeid ?

Klaus Büchholz innledet om
EMFs (og Euro-LO) syn på
konsernfaglig samarbeid. Disse er
kravene er nedfelt som en liten del
av det såkalte "sosiale charter" og
handler om ansattes rett til
informasjon, forhandlinger og

Dette svekker de ansattes mulig-
heter til medbestemmelse. De til-
litsvalgte får for lite innsyn i
bedriften og dårligere kunnskaper.
Avtaleverket uthules og de ansatte
kan lettere bli sjakkbrikker i
selskapet.

- *Itakt med den økende internasio-
nalisering og konsentrasjon av ka-
pitalen blir det stadig viktigere for
fagbevegelsen å stå sammen på
tvers av landegrensene, sa
Büchholz. - Mens ledelsen kan
spille arbeidstakerne opp mot
hverandre, har de tillitsvalgte
innen hvert enkelt konsern til nå
ikke hatt muligheter til å etablere
et skikkelig samarbeid for å ivareta
arbeidstakernes interesser.*

Som et viktig ledd i å øke medbestemmelsen har **EMF** satt fram krav om at ansatte i datterselskaper skal ha rett til å møtes årlig. Disse kravene er detaljert utformet i et forslag til EF-direktiv. Dette direktivet har enda ikke blitt godkjent. Direktivforslaget inneholder følgende hovedpunkter:

Representanter for alle datterselskaper med mer enn 100 ansatte skal ha rett til å delta i et såkalt "European Works Council" (**EWC**) - et europeisk samarbeidsutvalg.

Konsernet må ialt ha mer enn 1000 ansatte innen EF.

Konsernet skal dekke kostnadene tilknyttet **EWC**.

Konsernet skal informere **EWC** om økonomi, finanser, sysselsetting og organisasjonsplaner.

Representantene som deltar i **EWC** kan kreve ekstraordinære møter dersom en særlig akutt situasjon i konsernet tilsier dette.

Det er som sagt ikke oppnådd enighet om dette direktivforslaget enda innen EF. Det er kamp mellom arbeidsgivernes motargumenter og Euro-LOs argumenter. Euro-LO går mye lenger enn direktivforslaget og vil at

arbeidstakerne skal ha forhandlingsrett og veto rett, samt en sterkere sikring av økonomiske ressurser til å drive dette arbeidet. Motparten står hardt imot og ønsker å svekke innholdet og betydningen av et kommende **EWC**. Allikevel, flere europeiske konserngiganter har allerede iverksatt ulike ordninger av konsernfaglig samarbeid, som f.eks. VW, Thompson, Bull, Europipe.

For Kones del svarte **president Gerhard Wendt** at konsernet ikke ville ha noe imot å tillate slike møter når et eventuelt direktiv ga hjemmel for det. Imidlertid syntes Wendt å være tvilende til nytten av **EWC** for konsernets del.

Nasjonale rapporter

På forhånd var det sendt ut et spørreskjema til de påmeldte deltakerne som skulle gjøre det lettere å kartlegge forholdene i de ulike landene. Det hadde levert besvarelsen. Vi fikk derfor svært lite skriftlig materiale å støtte oss på ved den muntlige gjennomgangen som ble holdt fra hvert enkelt land. Det var i tillegg varierende nivå på innledningene. Delvis skyldtes dette at endel deltakere var heltids fagforeningspersonale som ikke var eller hadde vært ansatt i Kone. Disse representantene hadde store kunnskaper om fagbevegelsen og avtaleverket, men mindre om forholdene på Kone.

Et annet problem var for vår del at debatten i mange tilfeller dreide seg om saker som for oss var mindre interessante, som for eksempel interne problemer som hver enkelt fabrikk hadde. I og med at det var arbeidstakere organisert i

metallforbund fikk fabrikkansatte naturligvis større representasjon på konferansen enn montasje/service. Det var allikevel heismontører tilstede fra Norge, Sverige, Finland, Danmark, Frankrike og Italia. Det var også ganske stor forskjell på innledningene, noen var svært opp-tatt av generelle forhold i sitt land.

Man kan godt si at dersom konferansen hadde vart en dag til, ville utbyttet ha vært betydelig bedre. Mange samtaler foregikk også på ledig tid i pauser og på kveldene uten tolker tilstede. Det var en ganske tøff utfordring for språkkunnskapene våre som ble tynt til det ytterste. I tillegg var den danske tolkens dialekt så vanskelig for oss fra Norge at vi stort sett

Fra venstre: Klaus Büchholz, EMF og Jorma Anttila, Metalli (Finland)

lyttet til den engelske tolken isteden. Det gikk forsåvidt bra bortsett fra tvil om en del faguttrykk som f.eks. "balancing time" som antagelig betyr avspassing av overtid, for å nevne noe.

Vi fikk bekreftet at den norske Kongelig Resolusjon var unik, men at de fleste land benyttet faglært arbeidskraft på forskjellig nivå for å utføre arbeid på heiser. Forholdene varierte allikevel ganske mye fra land til land. I England hadde man f.eks. 4-5 nivåer av fagarbeidere. Lønnsnivået var en god del under det norske, men det ble opplyst at bl.a. engelske heismontører

---

...Konsernfaglig samarbeid på Kone

...fortsatt fra forrige side

ansatt i Kone i London med overtidsgodtgjørelse kunne oppnå en lønn som i kroner var på linje med vår. Det var stor interesse for å høre mer om forholdene i Norge. Blant annet ga den engelske representanten uttrykk for at fagforeninga der lenge hadde arbeidet for å få til sikkerhetsforskrifter på linje med vår nåværende Kgl. Res.

Inntrykkene ble mange og det ble etterhvert ganske anstrengende å følge simultantolkningen. Man kan godt si at dette første møtet ga et visst inntrykk av forholdene i landene, som må utdypes i et videre arbeid. **En tabbe som ble gjort var at det ikke ble valgt en referent og det foreligger derfor ikke noe godt referat fra konferansen.**

ledelsen for konsernet i Finland allerede i månedsskiftet februar/mars.

Innledning fra ledelsen

Kones president **Gerhardt Wendt** møtte opp med en kort innledning der han redegjorde for konsernets historie, struktur, økonomi, bemanning, organisasjon og policy i personalspørsmål. Dessuten ga han synspunkter på et eventuelt framtidig europeisk konsernfaglig samarbeid. Tilslutt sto det igjen litt tid til å orientere om planer for det enkelte land og besvare spørsmål.

-Vurderer å legge ned i Norge

Til den norske delegasjonen sa **Wendt** at konsernet vurderte å legge ned virksomheten i Norge. Årsaken var at Kone Norges økonomiske resultat har vært dårlig lenge, og at heismarkedet i seg selv var lite i Norge, og Kones andel også var liten.

Det har lenge vært kjent at montørklubben ved Kone i Norge har vært uenig med den lokale ledelsen om interne problemer ved bedriften. I et forsøk på å bli hørt skrev klubben flere brev til konsernledelsen for å påpeke problemene og skissere løsninger som ledelsen lokalt har avskrevet. Tidligere har konsernledelsen besvart disse brevene med å henvise til at sakene måtte løses sammen med adm. dir. i Norge. Klubbformannen tok opp spørsmålet med **Wendt**, som svarte at problemet i Norge er fagforeningen, og at vi måtte løse problemene i Norge. Tonen i svaret røpet allikevel et engasjement som tilsa at konsernledelsen ikke er særlig tilfreds med hvordan det norske datterselskapet fungerer. Mange av delegatene fra de andre land ga senere hoderystende uttrykk for overraskelse over

De tillitsvalgte fra Norden samlet på ett brett

De utpreget ryddige forhold vi har i Norge sammenlignet med andre land, vakte også interesse, særlig at vi organiserer 100% av arbeidsstokken. I enkelte land var det vanskelig å få folk organisert, i Frankrike er det f.eks. vanlig at bare 10-20 % er organiserte på fabrikker. Der hvor man hadde fått til et brukbart klubbarbeid, opplevde de tillitsvalgte ikke sjelden at ledelsen gjorde forsøk på å svekke dem. Det kunne for eksempel skje ved at ledelsen la ned den avdelingen som hadde den sterkeste klubben og overførte denne produksjonen til en annen fabrikk med en svakere klubb. På andre felt hadde klubbene i andre land bedre avtaler enn Norge, f.eks. hadde Italia rett til å avholde et høyere antall timer klubbmøter for alle i arbeidstida med full lønn enn tilsvarende avtale i Norge.

Postkasse i Finland

Ved avslutningen av de nasjonale rapportene ble det enighet om å **f o r t s e t t e** informasjonsutvekslingen. Det finske **Metalli** påtok seg å formidle og distribuere denne informasjonen. Videre ble det valgt en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Finland, England, Tyskland, Italia og Frankrike som skulle arbeide videre med å utvikle samarbeidet. Dessuten skulle klubbene i hvert enkelt land reise kravet om at et konsernfaglig arbeid skulle iverksettes. Dette har allerede blitt gjort i Finland og det ser nå ut som at den valgte arbeidsgruppen nevnt over kan få et første møte med

✓ Uttalelse

Tilslutt ble det vedtatt en uttalelse fra konferansen som gjengis i sin helhet her:

“Den av Europeisk Metallarbetarfederationen anordnade internationella konferensen 14. - 15. desember 1991 erbjöd företrädare för KONE-koncernens arbetstagare ett första tillfälle att utbyta erfarenheter och att diskutera samarbetet mellan länderna.

Eftersom koncernen har produktion och distribution på Europa-basis, måste representanterna för arbetstagarna i de olika industrierna fungera i enlighet med det centrala beslutfattandet av gruppen stoppleddning. Arbetstagarnas representanter medverkar för tillfället inte tillräckligt eller alls i beslutsprocessen på europeisk nivå. Därför kräver de av ledningen åtgärder till att inleda en process som skulle garantera att arbets-kraften skulle informeras och konsulteras på förhand i framtiden.

De kräver att ledningen omgående inleder förhandlingar för tillsättandet av ett europeiskt samarbetsorgan i enlighet med EMFs riktlinjer och EG-kommisjonenens direktivutkast. Samtidigt kräver de att Finlands, Frankrikes, Tysklands, Sveriges, Norges, Österrikes, Storbritanniens, Belgiens, Danmarks, Hollands och Italiens regeringar ställer sig bakom detta direktivutkast.

Dylika bolagsvisa och lagstadade regler skulle göra det möjligt att bevaka arbetstagarnas interessen effektivt mellan länderna i framtiden. Det är både väsentligt och brådskande med tanke på de rådande problemen.

Representanterna för de europeiska industrierna inom Kone-koncernen har beslutat att bedriva ett nära och kontinuerligt utbyte av erfarenheter i framtiden i hela arbetskraftens intresse.”

Politisk streik ved Stahl Heiser !

Montørklubbene ved Stahl Heiser avholdt mandag den 10 februar 1992 en fire timers aksjon. Aksjonen var rettet mot myndighetene og bedriftens måte å møte den vanskelige arbeidssituasjonen på. Arbeidsmengden i bedriften er skjevt fordelt med stort arbeidspress på enkelte avdelinger. Intensjonen etter møtet var at klubbene ved de forskjellige avdelinger skulle skrive en felles uttalelse. Da klubbene ved avdelingene ikke klarte å enes om hva aksjonsgrunnlaget var, ble det ikke levert en felles uttalelse fra disse. Bergens avdelingen mente at bedriften ikke kunne kritiseres for at de har valt å løse situasjonen ved å si opp to lærlinger etter endt fagprøve. De hevdet at bedriften virkelig hadde gjort en anstrengelse for å hjelpe ved den vanskelige arbeidssituasjonen. Oslo og Tønsberg avdelingen valgte å kritisere bedriften direkte for å ikke gjøre anstrengelser for forbedringer av situasjonen. De mente at situasjonen kunne løses

ved at arbeidet fordeles mellom avdelinger, samt at de avdelinger som har stort arbeidspress går til umiddelbar avspasering av overtid. Utfallet av møtet ble at de forskjellige avdelinger valgte å levere hver sin uttalelse. Se faksimile av de forskjellige uttalelser. Stahl Heiser er et av de få firmaene som har fremtidsperspektiver i forhold til arbeidsmengden. På landsbasis har firmaet solgt heisanlegg i forhold til budsjett for hele 1992 og halve 1993. Ut fra disse opplysningene, og vedtakene på halvårsmøtet finner redaksjonen det vanskelig å forstå klubbens utspill. Det har vært den klare oppfatning at det er oppsigelser ved Oslo avdelingen som er årsaken til denne markering. Hvorfor montørklubben i Bergen ikke er villige til å fremheve sitt syn overfor bedriften finner vi da merkverdig. Er årsaken en kommunikasjons svikt mellom Bergens og Oslo klubben, eller er det frykt blant montørene i Bergen for at markeringen kan betegnes som ulovlig i forhold til avtalene i arbeidslivet? Når skal klubbene

finne bedriftens utspill så urimelige situasjonen. En leders oppgave må at de kan markere motgang være å motivere og være forslagsstiller til endringer, for å som fagbevegelsen står for, skape pagangsmot hos de ansatte og derved bedre de økonomiske resultater. I Stahl Heiser er det montørene som forsøker å skape slike holdninger, men mangler respons fra bedriften.

Montørklubben krever at følgende løsninger blir fulgt i fremtiden:

✓ Det arbeidet som finnes i bedriften skal fordeles mellom alle avdelinger.

✓ En vanskelig arbeidssituasjon skal løses med rullerende permitteringer fordelt på alle ved hver avdeling

✓ Uttalelse fra dagmøtet 10. februar 1992

Montørklubben i Stahl Heiser i Oslo har idag avholdt en fire timers demonstrasjon imot måten bedriften takler arbeidssituasjonen på. Bedriften har siden 1989 ikke klart å finne andre løsninger på den vanskelige situasjonen enn oppsigelser.

Vi har til idag ikke sett ett konkret/konstruktivt forslag ifra bedriften på å avhjelpe den vanskelige

---

Studiereise til Brüssel

-Foreløpig rapport fra Defactos studiereise til Brüssel 25. - 29. januar

Fra HMF dro Per A. Salo , fra NEKF Terje Skog, fra Reberklubben Jan Andersen. Ellers deltok tillitsvalgte fra Transport, Bryggeriene, Vernepleierforbundet, Norsk Barnevernforbund, Jern&Metall, Moss Bygningsarbeiderforbund, Grafisk, Tele&Dataforbundet.

Det var en forberedende dagkonferanse i Oslo før avreisen. Deltakerne ble delt inn i grupper som fordelte oppgavene mellom seg. Gjennom gruppearbeid før og under oppholdet i Brüssel forberedte hver gruppe spørsmål til møtene med forskjellige representanter.

Gruppen møtte EF-parlamentarikerens Jens Bonde og Truels Krøyer som arbeider i kommisjonen fra Danmark, tyske sosialdemokrater, den norske EF-delegasjonen, informasjonssjefen Richard Stagg ved den engelske EF-delegasjonen, norske LO representanter og forsker Bo Christensen ved det Europeiske fagforeningsinstituttet.

Per A. Salo (Petter'n)

...fortsettelse fra forrige side

- ✓ Vi godtar ikke overtid som går utover Arbeidsmiljøloven.
- ✓ Vi godtar ikke oppsigelse av lærlinger etter endt fagprøve.
- ✓ Vi skal ha innsikt i hva HK og servicereporter har gitt av arbeide.
- ✓ Vi krever at dette arbeidet systematiseres og at bedriften og motørene skal opprette en kontinuerlig dialog for å utvikle ideer og arbeidsmetoder for å forbedre resultatene.

Dersom det ikke kommer til et samarbeide mellom bedriften og motørene kan vi ikke utelukke reaksjoner i fremtiden.

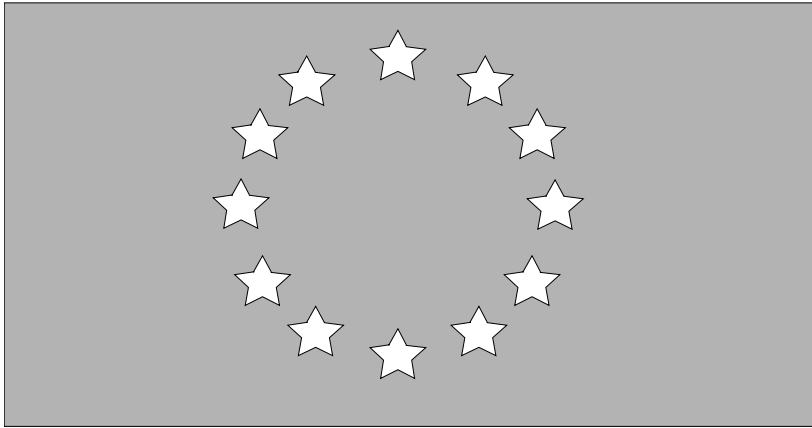
✓ Uttalelse fra dagmøte 10.02.92

Montørklubben i Stahl Heiser *Bergen* har idag avholdt en fire timers politisk streik på bakgrunn av den økende arbeidsledigheten. Regjeringen må sette igang tiltak mot at arbeidsgiverne utnytter de "dårlige tidene". Det er uholdbart med økende overtidsbruk, samtidig som arbeidsledigheten øker.

I Stahl heiser er det motørene som forsøker å skape slike holdninger, men får ikke god nok respons fra bedriften. Montørklubben krever at følgende løsninger blir fulgt i fremtiden:

- ✓ Det arbeidet som finnes skal fordeles mellom alle motørene, lærlinger og hjelpere, da enkelte avdelinger har mye å gjøre.
- ✓ Ellers skal en vanskelig arbeidssituasjon løses med rullerende permitteringer fordelt på alle, ved hver avdeling.
- ✓ Vi godtar ikke overtid som går utover arbeidsmiljøloven.
- ✓ Lærlinge ordningen må ikke misbrukes som billig arbeidskraft.

Per A. Salo syns studiereisen har vært lærerik og at det vil være nyttig å få innsyn i utviklingen innen EF og Norges forhold til EF. Det vil komme en full rapport fra studiereisen, men den er ikke klar enda.

Det som i hovedsak skjer i utviklingen innen EF er oppbygginga av den økonomiske og monetære union samt den politiske union, arbeidet etter Maastricht. Medlemslandene vil bli gitt en frist fram mot 1997-99 for å avklare sitt forhold til unionsoppbygginga.

Den økonomiske og monetære union vil gå av stabelen i 1997 dersom minst 7 land er klar til å gå inn. Hvis det ikke er 7 land klare i 1997 blir den økonomiske og monetære union satt igang fra 1999 med de land som er klare.

Når noen er igang er det sannsynlig at de fleste EF-land vil komme til å følge etter fordi økonomiske forhold og næringslivsinteresser vil presse på sine lands politikere med argumenter om konkurransevne osv. - slik at alle handelshindringer blir ryddet av veien, inklusive nasjonal pengeenhet.

Et annet og mye viktigere utslag av den økonomiske og monetære union er de harde krav som stilles for å bli medlem. Disse handler om at inflasjonen skal ned på et minimum, utenriksgjelden skal

ikke overstige en verdi, rentenivået skal heller ikke over en viss verdi etc. etc. For å få til dette, må de enkelte lands myndigheter presse forbruket kraftig ned, noe som for såvidt allerede er i ferd med å skje, ikke minst i Norge. Denne utviklinga vil medvirke til å forsterke den internasjonale lavkonjunkturen, og vil også bety at mange offentlige arbeidsplasser vil bli radert bort. Nedskjæringene vil også måtte ramme de svakeste i samfunnet ved at velferdsordninger blir borte eller sterkt beskåret. Et typisk eksempel på dette kan være den nye måten politikere argumenterer på: *Ja, du har rett til gratis behandling på sykehus, og nei vi har ikke penger til å gi deg den behandling du har krav på. Fint, ikke sant?*

Slik vil de enkelte lands regjeringer etterhvert miste grepet om den politiske utvikling, og blir svekket i den grad at man kan snakke om EF som statsmakt og enkeltlandene som kommuner. For at dette skal skje må den nå så omtalte suverenitetsavståelse finne sted. Det er selve grunnlaget for at EF-unionen kan oppfylle sin intensjon. Dette er også nøkkelen til forståelsen av at selve tanken om EØS er i ferd med å spille falitt. EFTA-området kan i EFs øyne ikke gis særretter utover det EF tillater, og derfor kan ikke EF godta en EØS-domstol som kan overprøve indre vedtak i EF. Det kan synes som om ledende strategikere innen visse JA-partier i EFTA-land har brukt EØS-forhandlingene bare for

å gi opinionsmakerne et nødvendig pusterom for å bygge opp en forståelse for hvor viktig og nødvendig det må være å bli fullt EF-medlem. Dette blir bare mer og mer tydelig etterhvert som f.eks. det norske Arbeiderparti gjennom handlinger bekrefter det EF-motstanderne hele tiden har sagt: Deres mål er fullt medlemskap i EF.

Oppbyggingen mot en forsvarsunion er mindre avklart, men det er klart at Vestunionen skal bli EFs forsvarspolitiske redskap. Hvor langt dette skal utvikle seg er vanskelig å si, men det er allerede diskusjoen i gang om at Vestunionen skal overta Frankrikes atomvåpen og at det skal opprettes felles militære styrker som kan brukes utenfor EF (Midt-østen, Afrika og det tidligere Øst-Europa).

Som vi ser er det på høy tid å rope et varsko, både når det gjelder Norges forhold til EF, og den indre utvikling der.

Ett perspektiv som lett kan bli glemt er at de viktigste allierte vi har er arbeiderne som bor i EF-land. Deres nederlag blir også vår. I nær framtid blir de internasjonale kontakter fagforeningene imellom av større betydning enn før. Eller sagt på en annen måte: Hvis ikke vi kan slåss sammen mot kapitalkreftene i EF, vil vi måtte svelge det ene nederlaget etter det andre i etterkant av EF-landene. Allikevel er det ingen grunn til å tro at medlemskap i EF vil gjøre saken noe bedre for norsk fagbevegelse. Sammenligner man med de fleste EF-land har norsk fagbevegelse mye mer styrke og slagkraft. For oss er det alltid viktigst å arbeide for klassens interesser her hjemme uansett utfall av EF-kampen.

Som en illustrasjon kan vi ta med at organisasjonsprosenten i Tyskland er 55%, England 45%, Holland 35%, Hellas 35%, Belgia

---

Ulykke med personheis i Oslo

23-ÅRING DREPT

Fra heiskontrollen i Oslo har vi fått følgende rapport (*navn og personopplysninger er strøket*):

“Rapport fra heisulykke i Dronningens gate 23 den 9. desember 1991 ca. kl. 10:00

Heiskontrollen ved undertegnede fikk beskjed om ulykken kl. 10:08 fra Oslo Politikammer. Undertegnede kom til ulykkesstedet ca. kl. 10:45 og møtte der representanter fra politiet, arbeidstilsynet og brannvesenet.

Den forulykkede lå da på gulvet i heisstolen. Vaktmester i Dronningensgate 23 fortalte at han ca. kl. 10:00 hadde hørt en skrapelyd og et par “nødrops” fra heisen. Etter å ha registrert at stolen sto fast i sjakten mellom 4. og 5. etasje gikk han til maskinrommet og slo av strømmen og forsøkte å få heisen løs manuelt uten at dette lyktes på grunn av at ståltauene sluret på drivskiven. Vaktmester ringte da etter hjelp og brannvesenet kom og fikk stolen opp til 5. etasje hvor sjaktdøren ble åpnet. Vaktmester fortalte videre at den forulykkede skulle frakte et arkivskap fra 6. etasje til 1., og tok med skapet på en sekketralle inn i stolen.

Stolens innvendige mål (BxHxD)
: 800x2100x1175 mm
Arkivskapets mål:
490x1330x630 mm

Sekketralle bygde 29 cm i tillegg til skapet

Heisanlegget var levert av RSH A/S i 1983 og var en kollektiv automatisk personheis med bevegelig terskel uten stoldør. Last max. 5

personer.

Undertegnede og en montør fra RSH A/S undersøkte heisanlegget etter at den forulykkede var kjørt bort. Stolens bakvegg var presset ut og tok borti motvektens førings Skinner. Sikkerhetskontroll ble utført, og de prøver som kunne utføres ble gjort, og virket tilfredsstillende.

Heiskontrollen forlangte at heisstolen blir reparert og et heisanlegget blir undersøkt av heisfirma før anlegget settes i drift. Heiskontrollen forlanger at det monteres 3 stk. fotoceller i dørsmyget så snart heisfirmaet kan levere og montere disse. Og det vil bli foretatt ytterligere kontroll av heisanlegget før anlegget settes i drift.

Ulykkesheisen

Sannsynlig årsak til ulykken:

Ifølge politiet sto den forulykkede med ryggen mot heisstolens bakvegg

og med skapet på sekketrallen mot sjaktens frontvegg. Under nedkjøring fra 6. etasje har skapet hengt seg opp i sjaktens dørkarmer og presset den forulykkede mot heisstolens bakvegg og tak.

Bakveggen har gitt etter for trykket og hengt seg opp i festejern for motvektens førings Skinner som forårsaket at heisstolen stoppet mens tauene sluret på drivskiven inntil strømmen ble slått av.

Heiskontrollen i Oslo, 10. desember 1991”

Nesten-ulykke i Oslo

Bare drøyt en måned etter den tragiske dødsulykken i Dronningensgate 23 i Oslo skjer det en nesten-ulykke med en heis i Middelthunsgate 29 på Majorstua i Oslo.

Ifølge de opplysninger redaksjonen har fått skal det fredag 24. januar under en flyttesjau ha blitt lasta inn gods på en tralle i en av de 3 heisene som går i bygget til NVE. Heisen sto i kjelleren. På tralla sto det et stålskap med to skuffer og oppå dette var et annet skap. Da flyttemannskapet skulle trykke innvendig signal, ble det øverste skapet skjøvet ut slik at det falt mot sjaktveggen i personheisen som hadde vanlig fløydører. Heisen startet overraskende for flyttefolka på grunn av automatisk retur til 6. etasje da sjaktdøra hadde vært stengt en kort tid. Skapet kom i knip med den følge at kupeens bakvegg ble presset ut 7-8 cm og taket løftet 3 cm og heisen stoppet av ukjent grunn. Det var en person i kupeen på ulykkestidspunktet, men heldigvis ble det ingen personskade denne gang, da personen sto ved siden av flyttelasset.

Heiskontrollen i Oslo ble tilkalt og det blir skrevet rapport. Denne foreligger ikke i skrivende stund, men det er nærliggende å tro at denne nesten-ulykken har et årsaksforløp som ligger nær den omtalte dødsulykken. Igjen manglet kupeen fotoceller i døråpning, men heiskontrollen hadde pålagt dette med frist til høsten 1993. Fotoceller vil nå bli montert, og den automatiske retur til 6. etasje er koblet vekk.

Det bør vel nevnes at selv om fotoceller i døråpning innebærer et stort sikkerhetsmessig framskritt gir de ikke full sikring mot klem/klipningsulykker. Dette har da også medført at det ikke lenger er tillatt å levere nye heiser uten automatdører. I denne aktuelle nesten-ulykken ville fotoceller montert etter dagens forskrifter ikke hatt innvirkning på hendelsesforløpet. Generelt er det slik at innerdør bør foretrekkes også på eksisterende heiser i stedet for fotoceller, der det er mulig. Stoldør gir sikkerhetsmessig helt klare rekke fordeler. Risiko for klipnings- og klemskader blir redusert til null for alle brukergrupper. Særlig små barn og personell som transporterer gods i heiser uten stoldør er utsatt for ulykkesrisiko selv når fotoceller er montert, både fordi strålen i enkelte tilfeller ikke blir brutt og fordi det alltid vil ta en viss tid før heisens bevegelse blir stoppet. Bremsstrekningen kan i enkelte tilfelle være over 0,5 meter, nok til å påføre skader når kroppsdel-

Sikkerhetskonferanse for heisbransjen

Hva gjør foreningen?

Etter den siste tids personskader og dødsfall tilknyttet ulykker med heis og det langt større antall nesten-ulykker, har klubbene ved Reber og Kone uavhengig av hverandre krevd at noe må gjøres for å bedre sikkerheten.

Koneklubben har i brev form sterkt kritisert Oslo kommune. Utdrag av brevet, datert 12. desember 1991 følger her:

“...Montørklubben ved Kone Heis A/S retter en sterk kritikk til Oslo Kommune v/Oslo Heiskontroll, Bygningsetaten. Klubben ber samtidig styret i HMF diskutere saken og gjøre sitt til at heiskontrollen i Oslo blir tilstrekkelig bemannet, eventuelt underlagt Norsk Heiskontroll....Vi som fagfolk kan ikke sitte rolig og se på at Oslo Heiskontroll ikke er tilstrekkelig bemannet og at en vesentlig del av heismassen i Oslo er rene dødsfeller...tiltak etterlyses...”

I et brev til statens byggt tekniske etat skriver styret i HMF:

“Styret i Heismontørenes fagforening er av den oppfatning at regelverket i BF:87,18:411 blir feiltolket av heisbedrifter og heiseier. Vi ber om at følgende problemstillinger blir behandlet i kontrollrådet for heis og at det utarbeides fortolkninger som ikke gir rom for avvik. Skal CEN forskrift følges ved ombygginger. F.eks.plassering av utv.tablåer (120.handikapvennlig) og utskifting av VK ledninger i sjakt.

Vi mener også at heiskontrollen må være strengere og tenke sikkerhet framfor heiseiers' økonomi. F.eks. boligblokk med 4 stk heiser der pålegg om fotoceller kun er blitt gitt på to av dem. Skal vi ha standardkontrakter/graderte servicebesøk ?
Fortolkning av BF:87,18:411: Hvordan få heiseier til å oppfylle BF:87,18:411 ?”

...fortsatt fra forrige side:

I et brev til Oslo kommune står følgende:

“Etter flere ulykker med døden til følge sist i Droningsgt. 23 og gjentatte “nesten” ulykker har styret i Heismontørenes Fagforening kommet til at alle heiser med personbefordring må utstyres med dør i heisekupe da dagens plassering og antall fotoceller i døråpning på heisekupe nødvendigvis ikke forhindrer ulykker.

Samtidig vil vi påpeke at den kommunale heiskontrollen i Oslo er sterkt underbemannet og av den grunn ikke klarer å oppfylle sin oppgave med årlig kontroll av heismassen i Oslo kommune.

Heismontørenes Fagforening kan ikke sitte rolig og se på at Oslo heiskontroll ikke er tillstrekkelig bemannet og at en vesentlig del av Oslos' heismasse er og forblir rene dødsfeller. Heismontørenes fagforening krever ovenfor Oslo kommune v/Oslo heiskontroll at bemanningen styrkes ved nyansettelser evt. innleid bistand slik at kontrollfunksjonen av heismassen i Oslo kommune blir tilfredstillende og at framtidige ulykker kan unngås.

I tillegg foreslår vi at det avholdes en sikkerhetskonferanse, for å drøfte ovenfornevnte problemstillinger, hvor det er ønskelig at representanter for BE, OHK, NHK, HLF og HMF deltar.”

Montørklubben ved RSH har reist de samme krav som Koneklubben men var i tillegg først ute med kravet om en sikkerhetskonferanse der både arbeidstakernes, arbeidsgivernes og kontrollinstansenes organisasjoner skal delta. Formålet med sikkerhetskonferansen er å få et bransjeforum hvor man kan enes om ulykkesforebyggende tiltak.

Det er også altfor lite kunnskap om ulykkeshendelser og nesten-ulykker i bransjen i Norge. Fra Sverige vet vi at det årlig omkommer 1 person etter klemskader i heis. *Hva er det egentlige tallet i Norge ?* Rapporteringen er kanskje bedret nå, men hva med ulykker som skjedde på 70- og tidlig på 80-tallet, før NHK kom igang med ulykkesregisteret ? Alle har hørt om den 3 år gamle jenta som ble drept i en heis i Drammen i 1973. Hvor mange har hørt om en nesten identisk ulykke som skjedde i Bodø i 1977 ? Og dødsulykken i Thorvald Meyers gate i Oslo i 1987 der en 20-åring ble drept, samt ulykken i Trondheim samme år der en 22-åring omkom ?

Nødbetjeningsspak

Heismontør Stein Hansen har utviklet en nødbetjeningsspak.

Spaken er beregnet å settes på heisens svinghjul slik at den kan trekkes til nærmeste nærmeste døråpning **selv om bremsene skulle stå på.**

Denne er testet av elektrikerne ombord på M/S Kronprins Harald, som i en rapport sier:

“..Det var utrolig hvor lite kraft vi måtte ha på betjeningsspaken for å få løsnet heisstol og motvekt, samtidig som den er et ypperlig verktøy og lett å betjene er det tidsbesparende, 10 min. (tidligere måtte vi henge 2 taljer i heissjakt med wire og div. (vedfangning))...Etter det vi har testet og prøvd kan vi anbefale Nødbetjeningsspak for heiser fra Stein Hansen...”

Spaken har også blitt testet ved Teknologisk Institutt i Oslo. Testen ble utført i en strekk/trykkprøvemaskin hvor spaken ble spent fast i enden av maskinens travers slik at kraften virket på momentarm av 27 cm. Forsøket viste at nødbetjeningsspaken tålte et moment av 795 Nm før flyting av stålet i spaken. Momenetet er høyere enn det som er mulig å påføre med håndkraft på en såvidt kort spak.

Spaken er mønsterbeskyttet siden 1984.

Det er allerede kommet inn bestillinger på spaken. Spaken kan leveres på monteringsbrett med tvangsbrytende kontakt som via kontaktor/rele enten bryter sikkerhetsserien eller hovedstrømmen når spaken er i bruk.

Videre opplysninger kan gis ved skriftlig henvendelse til: **Stein Hansen**
Borggata 12 B
0652 Oslo

Mini-lederen !

Et postkort fra Orlando, Florida ankom foreningskontoret forleden; se bildet. Billedteksten på postkortet: “Skydivers attempt to build a 160-way formation over Skydive DeLand.” På baksida av kortet sto følgende:

“Hei alle lønnslaver ! Har det helt topp. Ryggen er fremdeles på baksida av kroppen. Stå på for Kgl. Res. ! - John”

R S H

Etter krav fra montørklubben arrangerte Reber et historisk fellesmøte i Oslo lørdag 24. januar.

Tilstede var alle tillitsmenn for heismontørene, alle avdelingslederne, den øverste ledelse, salgssjefen for Norge og salgssjefen for Oslo. Kostnadene ble dekket av bedriften.

Møtet var et "dugnadsmøte" der man diskuterte arbeidssituasjonen som helhet i Reber, framtidsutsikter og budsjett. Bedriften har ikke hatt så store overskudd de siste år, og i budsjettet for 1992 forventes det et lite overskudd. Hovedkonklusjonen er at det totalt sett er mer arbeid enn det er bemanning til i et kortsiktig perspektiv. På lengre sikt er vil det være balanse mellom arbeidsmengde og -kraft. Men det er to haker; Oslo og Stavanger. På begge steder er sysselsettinga avhengig av hvor mye man kan klare å påvirke den lokale heiskontroll og markedet. Hittil har "sysselsettingsproblemer" i Oslo og Stavanger blitt løst ved at man har sendt montører til andre oppdrag på vanlig måte med diett.

Under møtet diskuterte man samarbeidet mellom HMF/klubb på den ene side og HLF/Reber om å gjøre framstøt overfor de kommunale heiskontrollene. Representantene for ledelsen som var tilstede kunne ikke gi konkrete svar på hva de ville gjøre med denne situasjonen

Ellers diskuterte man heis i eksisterende bebyggelse ("smalheis"). Skiensavdelingen har jobba aktivt med dette og oppnådd god og positiv respons fra boligbyggelag og andre gårdeiere i distriktet. Det er nå planer om å koordinere dette arbeidet i HMF for å komme videre med satsinga.

Også tilstandsrapportene og jobbheiting ble tatt opp som eget punkt. Det arbeidet som er gjort i Oslo ble omtalt og erfaringene ble spredd til de andre avdelinger. Dette gjelder både nye rutiner og oppnådde resultater. Salgssjefen i Oslo uttrykte at samarbeidet med montørklubben om jobbheiting hadde vært veldig positivt og gitt gode resultater hittil, et samarbeid han håpet ville fortsette. Også montørklubben er fornøyd med dette samarbeidet. Men målet er at

Heismontøren nr. 1 - 1992
Jobbheitingarbeidet skal bli enda bedre.

Under fellesmøtet ble adm. dir. J. D.

Norsk HeisKontroll

Norsk HeisKontroll er en stiftelse med landsomfattende sikkerhetskontrollfunksjon opprettet 1. august 1987. Stiftelsens hovedformål er, etter bemyndigelse gitt 29. juli 1987 av Kommunaldepartementet, å utføre sikkerhetskontroll med heiser, rulletrapper og rullende fortau.

Vi søker nå:

KONTROLLØRER i områdene 3 og 4

Landet er oppdelt i 6 kontrollområder med hver sin inspektør, og et nødvendig antall kontrollører. Område nr. 3 som omfatter fylkene Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland, og område nr. 4 som omfatter Vestfold, Aust- og Vest Agder samt Telemark, har behov for en kontrollør hver.

Bopel i Bergen for område nr. 3 og Kristiansand i område nr. 4 vil være en fordel, men ingen betingelse.

Kontrollørenes arbeidsoppgaver er hovedsaklig:

- sikkerhetskontroll av nyanlegg og ombygninger for heis, rulletrapp og rullende fortau
- periodisk sikkerhetskontroll

De formelle godkjenningskrav:

1. Eksamen fra 2- eller 3-årig teknisk- eller ingeniør-høyskole (maskin/elektro). Dessuten:

- være heismontør m/sertifikat minst 3 års praksis som montør/ingeniør
- eller ha minst 5 års relevant praksis

2. Utdannet heismontør med sertifikat og ha minst:

- 5 års praksis som montør samt 3 år i ledende stilling som f.eks. arbeidsleder
- eller 10 års praksis som montør

Stillingene er underlagt områdeinspektører, men er i stor grad selvstendig og løpende tekniske, såvel som andre kurs og møter, holdes regelmessig.

Lønn etter avtale, dessuten pensjonsordning.

Ansettelsestidspunkt: 1/6-1992.

Eventuelle spørsmål kan stilles til sjefing./daglig leder Roar Østbye, og skriftlig søknad sendes innen 25. februar 1992 til:

Norsk HeisKontroll

Postboks 99, Blindern
0314 Oslo, tlf. 02/96 59 50

Diktspalte

ved Per Arne Olaussen

Rudolf Nilsen (1901-1929) er og blir den store "arbeiderdikter" i Norge. Han vokste opp på østkanten i Oslo, i ei tid da mange var fattige, men også i ei tid da arbeiderklassen i Norge var svært radikal. Revolusjonen i Russland påvirket de politiske strømningene i arbeiderklassen og kommunistene sto sterkt i fagbevegelsen. Rudolf Nilsen var en av de mange som så revolusjon som den eneste mulighet til å forandre samfunnet. Diktene hans er i høyeste grad preget av den sult, fattigdom og de revolusjonære strømningene han var en del av. Ofte er det dette diktene handler om, men ofte er det kun med som en ytre ramme i dikt om kjærlighet eller om natur. Det at han klarte å kombinere disse tingene er nok noe av årsaken til at ettertida har sett at diktene hans ikke bare er revolusjonsromantikk, men også har en mer allmenngyldig karakter.

KVELD

Desemberkveld.
Grått i min gate. Grått i meg selv.
Faen til stell!

Der finnes da syngende byer på jord
med gater i varme og farver og lys,
som ligger og stråler: Velkommen tilbys!
- Og så skal *jeg* bli her langt oppe i
nord!

Der sniker en het melodi
hitut fra en skummel kafè.
En kvinne glir langsomt forbi.
Et blikk og et smil. Kan jeg se?

Åja, jeg kan se og forstå:
hun koster et glass og litt fest.
Men det er en drøm i det blå
for en som er herjet og grå,
og det skjønner *hun* kanskje best.

Jeg møter en gamling i filler,
som engang var vidtberømt spiller
på lire i gårdene her.
Han stanser og ber mig å gi
ham noget til nattelosji
i huset til Frelserens hær.
For brisken til frelsesarmèen
er alltid litt bedre enn sneen!

Han hilser mig dypt da han får
og kaller mig: høiedle herre!
og synger en marsj der han går...

Alltid har noen det verre.

Lærlingeside

ved Jarle

Blant lærlingene i HMF er det ikke mye nytt å bemerke. Som vi kunne lese av statistikken i forrige nummer er det stadig færre lærlinger i faget. Hva kan vi gjøre for å unngå det store generasjonsgapet den dårlige nyrekrutteringa resulterer i? Det ble ifjor framsatt endel forslag av politikere hvor lønnsnedgang for lærlinger var et alternativ. Ved å senke lærlingelønnen ville det bli attraktivt for bedriftene å ansette flere på lærlingekontrakt. Fagbevegelsen med LO i spissen så dette som en uaktuell løsning da lærlingelønnen er et tariffspørsmål og ikke gjenstand for offentlige reguleringer. Direktør Winther i RFA peker i sitt innlegg i bladet Elektrikeren (september) på at uttalelser fra bedriftene ikke tyder på at lønnen er avgjørende ved nyansettelse av lærlinger. De signalene som RFA mottar fra bedriftene er at hovedproblemet er beskjefligelse. Lærebedriftene har ikke noe arbeid å tilby lærlinger. Det bedriftene ønsker seg er et sikkerhetsnett som kan ta over opplærings ansvaret dersom sysselsetningen i bedriften ikke kan ivareta dette. Med andre ord ønsker de at fagbevegelsen skal avvike fra en gammel "hevd" om at lærlinger skal ansettes etter endt fagprøve. Er dette et realistisk argument for å øke mengden av lærlinger? Jeg er interessert i å høre hva

20 spørsmål

1. Hvor har foreningas leder John vært nylig ?
2. Hvor mange organiserte heismontører er det i byen New York?
3. Og hvor mange permittert på samme sted ?
4. Hvor mange heisfirma finnes det i byen New York?
5. Hva fikk HMF i 60-års-gave fra HLF ?
6. Hvem skreiv teksten til Internasjonalen ?
7. Når blei den skrevet ?
8. Hvem har skrevet boka "Gleden ved et helt stykke arbeid" ?
9. Hvor mange heiser var det i Oslo i 1955 ?
10. Og hvor mange var det i 1980 ?
11. Hva er det egentlige navnet til "Tyta" ?
12. Hva heter Arbeidsministeren i HMF ?
13. Hvor mange stjerner er det i EF-flagget ?
14. Hvem er Lucifer ?
15. Hvem tok bronse på 30 km i Albertville ?
16. Og hvem tok bronse i to-manns-bob ?
17. På hvilken dag faller 1. mai i år ?
18. Da Jesus dro til himmelen, blei jorda 60 kg lettere?
19. Hva er NELFO ?
20. Hvor skal Lars B. Larson på 1 ukes ferie ?

Poengskala:

- 1-5 .... Du er ikke særlig kunnskapsrik. Ta lærlingskolen på nytt.
6-8 .... Du kan ihvertfall noe.
9-11 .. Omtrent midt på treet. Øv litt mer.
12-15 Slett ikke dårlig.
16-19 Meget bra.
20 ..... Du er kunnskapsrik !

Svar:

1. Florida
2. 2.600
3. 400
4. 200
5. Pistol
6. Eugene Polter
7. 1871
8. Inger Bjørnhaug
9. 2.110
10. 4.320
11. Tysve Hansen
12. Bjørn M. Eggen
13. 12
14. Djevelen
15. Se resultatistene i avisa
16. Se resultatistene i avisa
17. Fredag
18. Kan tolkes
19. Finn ut sjøl !
20. Lanzarote

Retur:
Heismontørenes
Fagforening
Storgt. 38
0182 Oslo

Siste: Rapporten fra EKO-utvalget er nå kommet på trykk. Styret har ikke rukket å behandle denne enda. Men det er grunn til å regne med at forslagene utvalget kommer med kan innebære en kraftig svekkelse av fagbeskyttelsen. Når styret i HMF har behandlet saken kommer vi antagelig ut med et ekstrasnummer av Heismontøren der hele forslaget med kommentarer blir trykket.

**OBS !: Innlegg i bladet:
Styrets beretning og
foreløpig innkalling til
Årsmøtet 16. mars 1992.**
